בית אהרן — כי תצא

כי יקרא קן צפור כו' איתא במדרש. זש"ה אורח חיים פן תפלס וכו' עד אלא עשו מעצמיכם כדי להרבות שכר כמו ששנו רבותינו ז"ל אל תהיו כעבדים המשמשין את הרב ע"מ לקבל פרס אלא הוו כו':

פתח ואמר. תודיעני אורח חיים. לעשות המצות כדי לקבל החיות מלמעלה. שובע שמחות את פניך א"ת שובע אלא שבע. כי השבעה דנחמתא הם הכנה לר"ה שנאמר בו באור פניך יהלכון. ואמר פי' הפסוק הט לבי אל עדותיך ואל אל בצ"ע. פי' ולא לחצאין. שכל איש ישראל כל מה שהוא עושה צריך לעשות בשלמות בלי שום פניה כדי שיקבל הקדושה והחיות מלמעלה בשלימות. כי כמו שבר ישראל עושה כאן. כמו כן הוא חוזר ומקבל מלמעלה. כי נעשה ונשמע. תרגומו נעביד ונקבל. וזהו כוונת המדרש. עשו מעצמיכם כדי להרבות שכר. היינו שתראו לעשות כל כך שיתרבה השכר. הכוונה היא שתעשו בשלימות. ולא תהיה עשייתכם כדי להרבות שכר רק שתעשו המצוות בשלימות ויתרבה השכר ממילא ג"כ בשלימות. שכך שנו רז"ל אל תהיו כעבדים המשמשין את הרב ע"מ לקבל פרס. לקבל מחצה. רק שיראה שיהיו כל המצוות והעשיות בשלימות ויקבל הקדושה מלמעלה גם כן בשלימות כמו שדברנו:

כי יקרא קן צפור. איתא במדרש. מכל משמר נצור לבך כי ממנו תוצאות חיים. רמ"ח מ"ע אומרים לאדם עשה אותי בכדי שתזכה לאורך ימים. ושס"ה מל"ת צועקים אל תעבור עבירה וכו'. אתה מוצא במצות שלוח הקן מתן שכרה אריכות ימים. שרה ושונמית שקבלו אורחים שכרם בנים. ומה מצוה קלה שכרה אריכות ימים. מצוה שיש בה הפסד וטורח וחיות נפשות עאכ"ו. ע"כ:

הנה איתא בפרקי אבות. הוי זהיר במצוה קלה כבחמורה. ונוכל לפרש שכך הוא הפי'. מצוה קלה היינו שילוח הקן ומצוה חמורה היא כיבוד אב ואם שהיא חמורה שבחמורות. שאין אתה יודע מתן שכרן. היינו שמתן שכרן משני המצות נלקח מאי"ן. ולזה כתיב בשניהם למען ייטב לך והארכת ימים. פי' שתבוא לאריכות ימים כידוע. ימים נקראים המדות. וע"י המצוה הזאת יקשר אותם לבחינה הנקרא אורך. וכדאיתא ע"ז בזוה"ח הקדוש. ובאמת מחוייב האדם לקיים כל המצות ולהזהר מכל הל"ת בכדי שיבא לחיים הנצחיים ולקשר הכל להחכמה תחיה בעליה. ומחוייב לילך מדרגא לדרגא. וכמו שמביא ע"ז המדרש. אורח חיים פן תפלס כי כל המצות הם אורח לחיים מקודם הולך ונובע מעט ואח"כ עוד מעט עד שעוזר לו הקב"ה שזוכה לבחינת חיים הנצחיים. רק האדם בעצמו אינו יודע כי נעו מעגלותיה לא תדע. הגם שבחינת דעת הוא התפשטות אשר עי"ז יוכל להבין. עכ"ז נעו מעגלותיה כמו שאמרנו שאי"ן אתה יודע. כי זהו עיקר הדבר שיקושר הכל לבחינת אי"ן שאין שום בריה משיג זאת. וזהו נעו מעגלותיה. ואיתא בגמרא הקלה שבקלות שילוח הקן והחמורה שבחמורות כיבוד אב. מתן שכרם בצידם. כי מחוייבים אנחנו לעשות המצות בפועל אבל היחודים של המצוה לאו כל מוחא סביל דא. כן מתן שכרם בצדן. היינו שיש מתן שכר. ומהו המתן שכר. והארכת ימים וזה ידוע הבחינה שנקרא אב ואם. וגם שלוח הקן שלח תשלח את האם. כי בשם אין שום השגה. רק והבנים תקח לך. היינו המדות. בכדי למען ייטב לך והארכת ימים. שתבוא לבחינת אריכות ימים לקשר המדות הנקראים ימים לבחינת אורך ויכול להיות אשר לזה נקרא ראש השנה יומא אריכתא:

נוסחא אחרינא

כי יקרא קן צפור לפניך. זש"ה מכל משמר נצור לבך כי ממנו תוצאות חיים וכו'. ונוכל לומר זאת עפ"י דאיתא במדרש שני מצוות תלוי בהם חיים הקלה שבקלות והחמורה שבחמורות. ושכרם למען יאריכון ימיך. היינו כיבוד אב ואם ומצות שילוח הקן. כי באמת שני המצוות אלו הם מבחינה אחת כי כל דבר הנעשה בתחתונים תלוי הכל במדות העליונים ולזאת כיבוד אב ואם הם דבר שלמעלה מן העולם כידוע. וצריך לכבדם בכדי למען יאריכון ימיך

היינו שישפיע לזה העולם ע"י מדותיו הקדושים כל טוב ואריכות ימים. וכמ"כ תלוי בזה שילוח הקן. כתיב שלח תשלח את האם כי במה שלמעלה מזה העולם אין לנו שום השגה בהם רק והבנים תקח לך. היינו המדות שמהם מתחיל עולם הבנין. ולזה כתיב כאן ג"כ אריכות ימים. ויכול להיות שזהו הפי' מהמדרש מכל משמר נצור לבך היינו מן כיבוד אב ואם עד שילוח הקן כי ממנו תוצאות חיים שע"י המצות הנ"ל משפיעים המדות כל טוב לישראל. ולזה איתא במדרש ע"ז הפסוק אורח חיים פן תפלס כי באמת אינו פירוש הפסוק שיקיימו את המצות בכדי לקבל שכר הלא איתא אל תהיה כעבדים המשמשין את הרב ע"מ לקבל פרס. רק הפי' הוא כשתעשו ותקיימו אלו המצות שהם נוגעים למעלה מזה העולם בכדי שיהיה קיום לעולם ויהיה יחוד בין כל המדות שזה נקרא אריכות ימים. אבל מחוייבים לעשות המצוה בלי שום פניה רק כדי לקבל הקדושה והחיות מלמעלה בשלימות ולזה השווה הכתוב כיבוד אב ואם עם שילוח הקן:

ביומו תתן שכרו. איתא במדרש. לדוד אליך י"י נפשי אשא. זש"ה ביומו תתן שכרו. כי אליו הוא נושא את נפשו. אמר הקב"ה לדוד מפני מה אתה נושא את נפשך א"ל כי שכיר אני שנאמר כעבד ישאף צל וכשכיר יקוה פעלו כו': עכ"ל

ונוכל לומר. כתיב אשר לא נשא לשוא נפשו. ויש שם קרי וכתיב. נפשו כתיב נפשי קרי. וזה ידוע שזו הבחינה הנקרא נפש דוד היא הבחינה הקרובה לעולם העשיה. כי כשברא הקב"ה את העולם ברא בתכלית השלימות עם בחינת משיח ג"כ. ורוח אלקים מרחפת כו'. ואמנם כשהתחיל לגלות אורו לזה העולם ולא היה העולם יכולים לסבול אורו הגדול. הלביש אורו בלבושין ולבושין דלבושין הרבה עד הבחינה הנקרא נפש דוד ועכשיו נתן הקב"ה מלאכה בכל דור ודור ובכל שנה ושנה. ובכל יום ויום יש ברורים הרבה חדשים מה שלא היה מאתמול. כי אם היה היום אותו הבחינה שהיה אתמול לא היה צריך להיות אותו יום כלל בעולם. רק באמת יש בכל יום ברורים חדשים שצריך האדם לברר ולהשלים נפשו להשי"ת עד שיבא לבחינה שהיה בעת בריאת העולם. המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית. כי בכל יום צריך האדם לראות למסור נפשו להשי"ת בכל נפשך בכל נפש ונפש. כי אית נפש ואית נפש. רק בשבת א"צ ברורים כי שבת הוא מעין עוה"ב. אבל בכל ימי השבוע יש ברורים הרבה לברר כל דבר ולהעלות הכל למעלה. וזהו רק ע"י מסירת נפש. ויש בזה כמה בחינות. ק"ש קטנה ואח"כ ק"ש ואח"כ קדושה ואח"כ נפ"א לומר לדוד אליך י"י נפשי אשא עד שיקשר א"ע וכל העולם ממטה למעלה עד שיהיה כתר מלוכה. נמצא הקב"ה השפיע טובו ממעלה למטה על ידי לבושין עד בחינת נפש דוד. והאדם צריך להשלים נפשו ממטה למעלה עד שיביא אורו הגדול אח"כ לזה העולם. ויכול להיות שלכך יש כאן קרי וכתיב. כי מקודם אמר נפשי שצריך להעלות נפשו התחתון למעלה ואח"כ נפשו זה קאי על חיות הבורא שמביא לזה העולם ע"י נפש דוד. ולזה הבטיח לו הקב"ה ועשיתי לך שם גדול כשם הגדולים וגו'. כידוע שדוד נקרא רגל רביעי. וכמ"כ בכוונות מתקיעת שופר. תקיעה שברים תרועה תקיעה. אברהם יצחק דוד יעקב. כי ע"י נשפע כ"ט ממעלה לעולם העשיה והוא מייחד את כל העולם ממטה למעלה. וזהו אליך י"י נפשי אשא. יכול להיות גם כאן קרי וכתיב כפי שדברנו דכתיב אליך י"י נפשי אשא ומביא המדרש ע"ז הפסוק כי אליו הוא נושא את נפשו הרי נפשי וגם נפשו לרמז על קרי וכתיב. ואמר כי שכיר אני. כי צריך כל אדם לידע איך שהקב"ה מחיה אותו בכל עת ובכל רגע בחיות חדש בכל נשימה ונשימה המחזיר נשמות ונותן לו כל טוב שבעולם אכילה ושתיה ובנים שיחיה. וצריך לראות שלא יאבד הגם רגע אחת רק לקשר הכל לרצונו הפשוט וזהו ב"יומו ת"תן ש"כרו. שמעתי מא"א מו"ר זצו"קלה"ה ר"ת שב"ת. רק פשוט הוא כפי שדברנו. ויכול להיות שזה קאי על הקב"ה ג"כ שהקב"ה נותן שכר בכל יום ויום. המחדש בטובו ע"י נפש דוד. ויכול להיות שזה הולך על האדם שצריך ליתן נפשו להקב"ה ולייחד נפש דוד ג"כ בכל יום למעלה. וזהו ואליו הוא נושא את נפשו היינו בחינת נפש דוד. וגם נפשי. כמו שדברנו שהאדם מחוייב להשלים את נפשו להקב"ה במס"נ ולהביא נפש של מעלה לזה העולם בכדי שיתייחדו העוה"ז והעוה"ב ויתייחדו כל הבחינות נפש רוח נשמה חיה יחידה ויהיה שלימות הגמור. יהי רצון שנזכה לזה אכי"ר: